

Мобільне навчання як засіб удосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови

Єременко Тетяна Євстафіївна¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: germfil.inyaz@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2840-8465>

Геркерова Олександра Михайлівна²

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: gerkerova@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7449-6112>

Негрівода Олена Олексіївна³

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: negrivoda@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2527-9725>

Для вчителів англійської мови вільне володіння аудіюванням є засадничено компетенцією для професійного становлення та успішності. Аудіювання – один із найважчих аспектів вивчення англійської мови, який потребує особливої психологічної напруги. Мета статті – дослідити мобільні додатки як засіб удосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови. Завдання: теоретично визначити та обґрунтувати категорії мобільних додатків та їх роль у навчанні англійської мови; експериментально визначити роль мобільного навчання у самостійній роботі з вивчення англійської мови, зокрема вдосконалення англійськомовного аудіювання. Використано такі методи: теоретичні (теоретико-методологічний аналіз, класифікація і систематизація наукових джерел, порівняння та узагальнення даних теоретичних та експериментальних досліджень), емпіричні (спостереження, тестування), методи обробки даних (узагальнення та систематизація якісних і кількісних результатів емпіричного дослідження); методи математичної статистики (оцінка експериментальних даних засобом визначення середнього арифметичного). У результаті теоретичного аналізу було визначено категорії мобільних додатків та їх роль у навчанні англійської мови. Проведено опитування, яке засвідчило, що студенти недостатньо і малоефективно використовують мобільні додатки в навчанні; реалізовано дослідження щодо застосування мобільних додатків у навчанні як засобу удосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови під час самостійної роботи. Для цього було відібрано освітні програми (Duolingo, LinguaLeo, Learning English with New York Times, Поліглот 16, EnglishPod – LearnEnglish, Bussu), основним критерієм відбору була наявність завдань і текстів для аудіювання. Результати семестрового контролю аудіювання показали, що студенти експериментальних груп, які навчалися за мобільними додатками, отримали вищі бали, ніж студенти контрольних груп, було доведено доцільність і ефективність використання мобільних додатків у навчанні як засобу вдосконалення англійськомовного аудіювання.

Ключові слова: англійська мова, мобільний додаток, англійськомовне аудіювання, самостійна робота студентів.

¹ кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

² кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

³ кандидат педагогічних наук, викладач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Вступ. У сучасному суспільстві здатність спілкуватись англійською мовою вважається нормою для людини з вищою освітою, професіонала будь-якої справи; вільне володіння нею значно розширює перспективи на ринку праці, а для студентів – майбутніх учителів англійської мови – комунікативна компетенція є засадничою для їхнього професійного становлення та успішності. У студентів виникають певні труднощі в процесі оволодіння англійською мовою, зокрема опанування навички аудіювання. Недостатність технологічного забезпечення та аудиторних годин, спрямованих на розвиток аудіювання, мотиваційні і психологічні труднощі, необхідність напруженої психічної діяльності призводять до швидкого стомлення і зниження уваги. Одним із засобів вирішення цих проблем може стати використання спеціальних мобільних додатків.

Аналіз останніх досліджень проблеми. Мобільне навчання, на думку зарубіжних учених (М. Аллі (Ally, 2010), Т. Андерсона, Дж. Еттевела, А. Кукулска-Хулме (Kukulska-Hulme, 2019), Дж. Тракслера (Kukulska-Hulme, Traxler, 2019), М. Перума (Pegrum, 2013), М. Шарплз) та вітчизняних науковців (В. Борщової (Борщева, 2015), Н. Вербицької (Трошина, Вербицкая, 2015), Е. Вульфовича (Вульфович, 2014), І. Голиціної (Голицына, 2011), М. Ілюшкіної (Илюшкина, 2019), М. Коллерової, М. Одинокі (Одинокая, Коллерова, 2017), Н. Самохіної (Самохина, 2014)) дозволяє студентам самостійно регулювати і контролювати свій освітній процес не тільки у ЗВО, а й поза ним, що забезпечує студентську мобільність, виховання самостійності і відповідальності. Незважаючи на те, що технологія мобільного навчання є відносно новою, оскільки перші мобільні додатки з'явилися близько 20 років тому, в науковій літературі відображено численні спроби дослідників (Traxler, 2009), (Трошина, 2019) дати визначення такого поняття як «мобільне навчання». Мобільне навчання (МН) іноземних мов (M-Learning, Mobilelearning) є інтерактивною технологією навчання, контролю та взаємодії суб'єктів освітнього процесу (Kukulska-Hulme, 2019). Воно засновано на застосуванні мобільних пристроїв і навчальних мобільних додатків, які дозволяють користувачеві в будь-якому місці і в будь-який час формувати і розвивати мовні та мовленнєві вміння і навички, а також формувати соціокультурну, компенсаторну і освітньо-пізнавальну компетенції, з метою вільного використання іноземної мови як засобу спілкування.

Мета та завдання дослідження. *Мета* статті – дослідити мобільне навчання як засіб удосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови. Для досягнення мети поставлено такі **завдання**: теоретично визначити та обґрунтувати категорії мобільних додатків та їх роль у навчанні англійської мови; експериментально визначити роль мобільного навчання у самостійній роботі з вивчення англійської мови, зокрема вдосконалення англійськомовного аудіювання.

Матеріали та методи дослідження. Для реалізації мети дослідження використано такі методи: теоретичні (теоретико-методологічний аналіз, класифікація й систематизація наукових джерел, порівняння та узагальнення даних теоретичних та експериментальних досліджень), емпіричні (спостереження, тестування), методи обробки даних (узагальнення та систематизація якісних і кількісних результатів емпіричного дослідження); методи математичної статистики (оцінка експериментальних даних визначенням середнього арифметичного).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Автентичні матеріали, що використовуються для аудіювання, стимулюють освітню і комунікативну діяльність студентів. Підвищення ефективності навчання аудіювання позитивно впливає на результативність навчання в цілому. Аудіювання – це здатність, вміння розрізнати на слух і розуміти, що говорять інші; вміння розуміти англійську мову під час її звучання (Голотюк, 2013: 220-221).

Аудіювання традиційно залишається одним з найважчих аспектів вивчення англійської мови. Навчитися розуміти іноземну мову часто виявляється були складним, ніж навчитися розмовляти. Аудіювання викликає такі проблеми і побоювання: мовлення спонтанне і швидкоплинне, без можливості повторів; у потоці мовлення важко почути паузи, «прогалини» між словами, правильно виділити слова; важко стежити за потоком свідомості, який рясніє повторами та помилками, на відміну від письмового структурованого і грамотного мовлення; складно навчитися виокремлювати необхідну інформацію із загального потоку мовлення і не звертати уваги на незрозумілі слова.

Аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує розуміння того, що сприймається на слухі належить до усної форми мовлення; комплексна мовленнєва розумова діяльність, яка базується на природній здатності, вдосконалюється у процесі індивідуального розвитку людини та дає їй можливість розуміти інформацію в акустичному коді, накопичувати її в пам'яті чи на письмі, відбирати та оцінювати її згідно з інтересами чи поставленими завданнями. Важливими чинниками формування такої здатності є: перцептивні та мовленнєвотворні передумови; фактичні знання; загальні інтелектуальні передумови; знання та вміння з рідної мови; іншомовні знання та вміння; мотивація. Ці чинники складають

основу для розвитку специфічних навичок і вмінь, на ній базується навчання аудіювання згідно з вимогами Європейського освітнього стандарту з іноземної мови (Єпіфанцева, 2010: 78)

Відтак, аудіювання – високоактивний творчий процес, який залежить від того, що скаже мовець і що зміг почути слухач, його зустрічної внутрішньої активності. Навички та вміння слухання складають мовленнєву компетенцію в аудіюванні. Вона дуже тісно пов'язана з мовною, соціокультурною та іншими видами компетенцій у цьому виді мовленнєвої діяльності (тому мовленнєва компетенція не може розглядатися сама по собі без згадки про інші компетенції). Компетенція в аудіюванні, насамперед, повинна забезпечувати усне професійне спілкування майбутнього вчителя англійської мови – як на рівні виконання основних та безпосередніх професійних обов'язків (проведення занять з англійської мови), так і на рівні професійного усного спілкування із зарубіжними колегами (Голотюк, 2013: 220).

Зрозуміло, що жоден підручник або досвідчений викладач не замінять в аудіюванні практики. Навчитися чути можна тільки слухаючи, і використовуючи ІКТ технології та мобільні додатки, що забезпечують різні аспекти навчання англійської мови.

Незважаючи на повсюдне використання мобільних пристроїв, в Україні мобільне навчання тільки почало асимілюватися в освітній процес. Дослідження в сфері МН іноземних мов (Mobile Assisted Language Learning) ще не досить поширені, і мобільні додатки не пропонуються в якості компонента навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни і не передбачаються освітньою програмою як обов'язковий засіб навчання (Ілюшкіна, 2019), (Тарнопольський, 2019). Проте, відслідковуючи сучасні тенденції розвитку системи освіти і активне впровадження інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ), можна стверджувати, що дидактичний потенціал сучасних мобільних пристроїв досить широкий і, на основі проаналізованої літератури (Борщева, 2015: 30-31), (Трошина, 2015) можемо навести такі категорії додатків.

1. Додатки, спрямовані на пошук інформації: пошукові системи і онлайн-словники.

2. Освітні програми. Навчальні додатки, спрямовані на поглиблення знань і вдосконалення мовленнєвих умінь: навчання граматики, розширення словника. Їх перевага в тому, що вони детально розглядають уміння, що відпрацьовуються, і тренують їх більш точно, не відволікаючи увагу на інші вміння. 3-поміж найпопулярніших освітніх програм є такі: Lingualeo, Duolingo, Memrise і Busuu.

3. Не освітні програми. Програми для створення опитувань, рейтингів, тестів (наприклад, «QuickResponse»).

4. Доповнена і віртуальна реальність. Уведення до поля сприйняття будь-яких сенсорних даних, які можуть бути зчитаними смартфоном. Тобто до поля сприйняття людини вводяться спеціально створені за допомогою комп'ютера об'єкти. У віртуальній реальності студент стає безпосереднім учасником найрізноманітніших життєвих ситуацій і вивчає іноземну мову методом занурення, що прискорює засвоєння мовного матеріалу, збуджує інтерес, знімає емоційну напругу, надає впевненості і відчуття психологічної захищеності. Відзначимо серії інтерактивних матеріалів для вивчення англійської мови: GoogleGlass, Toystories, вивчення англійської на відеоматеріалах FluentU, віртуальний курс бізнес-англійської VirtualSpeech, розмови англійською у невимушеній обстановці з AltspaceVR, освітня платформа Engage для проведення групових та індивідуальних уроків, навчальна VR-платформа із сотнями різних уроків, присвячених англійській мові і культурі ClassVR, додаток MondlyVR занурює користувача у віртуальну реальність, у якій він може стати учасником низки різних ситуацій, від простих, як знайомство з ігровим персонажем або замовлення в ресторані, до більш складних. На жаль, ці технології ще не набули достатнього розповсюдження в Україні, у зв'язку з їх високою вартістю, тому не можуть досліджуватись як загально впроваджений засіб навчання студентів ЗВО.

5. Інтерактивні освітні ресурси, які допомагають викладачам створювати, відправляти, відстежувати статистику і забезпечувати зворотний зв'язок для правильних і неправильних відповідей, завдань, інтерактивних блоків вправ (кросворди, класифікація предметів, вікторини тощо).

6. Управління освітнім процесом. Ресурси цієї категорії дозволяють викладачам створювати та впроваджувати в освітній процес ЗВО навчальні курси, давати студентам завдання і контролювати їх виконання.

На нашу думку, застосування МН в освітньому процесі ЗВО у процесі навчання англійської мови вимагає від викладачів певного рівня ІТ обізнаності, гнучкості і швидкості прийняття рішень для розширення вже існуючих методів навчання, наприклад, переходу з одного освітнього середовища в інше (з мобільного додатка в браузер). Викладач має організувати вступне заняття для ознайомлення студентів з мобільним додатком, визначенням завдань, умов їхньої реалізації та контролю. У ЗВО

повинні бути забезпечені всі необхідні умови для застосування мобільних пристроїв: точка бездротового доступу в Інтернет, з гарною пропускнуною спроможністю, забезпечення безпеки даних студентів тощо.

До початку експерименту було проведено опитування, в якому взяли участь 100 студентів – майбутніх учителів англійської мови (рис. 1).

Результати опитування показали, що всі студенти користуються мобільними телефонами в освітніх цілях, з них: 80% користується словниками, програмами для перекладу, 67% дивляться і прослуховуються англомовний аудіо і відео контент, лише 47% у навчанні використовують освітні програми і 10% – доповнену і віртуальну реальність. Отримані дані свідчать про наявність достатньої компетенції студентів у галузі використання мобільних пристроїв і мобільних додатків в освітніх цілях та їхньої психологічної готовності до цього. До впровадження у викладання англійської мови мобільного навчання 47% студентів уже намагалися працювати самостійно з одним або кількома додатками: Lingualeo – 30%, Duolingo – 28%, Memrise – 21%, Поліглотом і BBC LearningEnglish – 12%, Bussu – 8% та іншими додатками. Серед них тільки 14% студентів використовують такі додатки постійно, решта фрагментарно, або припинили заняття, аргументуючи тим, що завдання їм здалися надто простими (16%) або занадто складними (6%), деяким було складно розібратися з програмою (12%), виконання завдань вимагали багато часу (18%), не вистачило дисциплінованості та відповідальності для самостійних занять (20%).

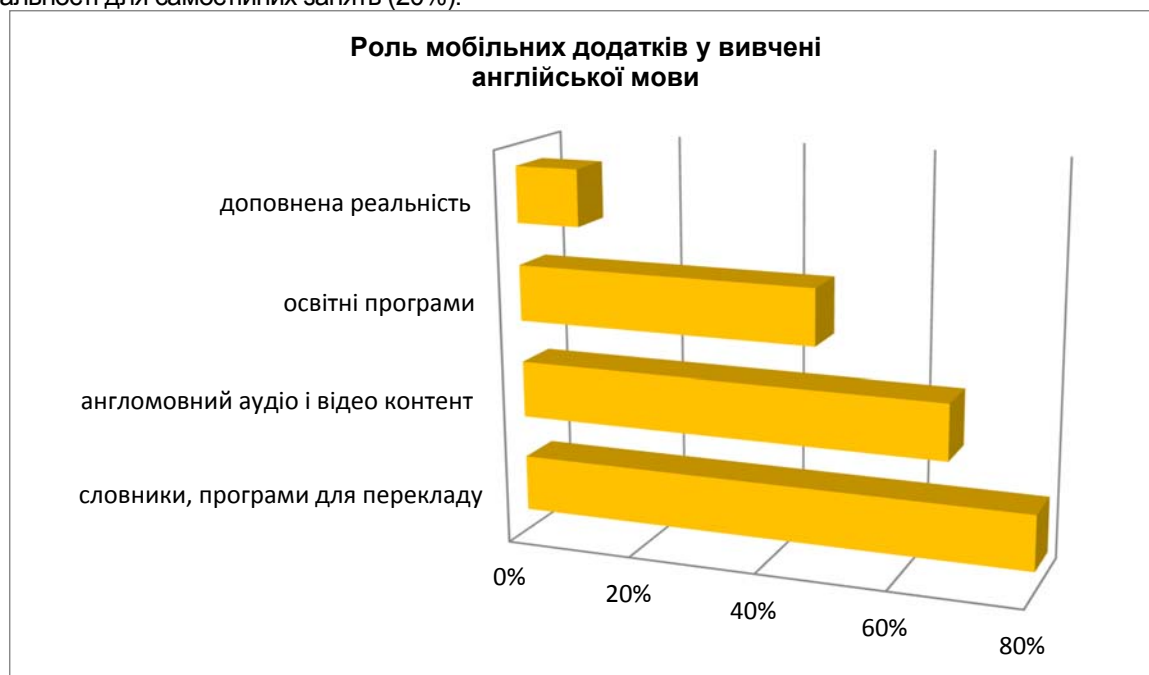

Рис. 1. Результати опитування щодо ролі мобільних додатків у вивченні англійської мови

Аналіз одержаних результатів довів, що більшість студентів не володіють докладною, вичерпною інформацією щодо контенту мобільних додатків для вивчення англійської мови. Вони вкрай мало і неефективно використовують МН, не можуть самостійно дібрати ефективний додаток, відповідно власного рівня знань і освітніх цілей, що свідчить про необхідність організації мобільного навчання з боку викладачів, у тому числі, знання контенту додатків з метою його ефективного використання в освітньому процесі. Отже, результати опитування засвідчили необхідність організації і проведення дослідження щодо застосування мобільного навчання як засобу вдосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови.

В експерименті брали участь 100 студентів: 50 студентів експериментальної групи, які виконували завдання для самостійного опрацювання навчального матеріалу засобами МН, 50 студентів контрольної групи працювали за звичною програмою з використанням аудіо, відео записів та навчальної літератури, передбачених освітньою програмою. Особлива увага приділялася процесу оволодіння аудіюванням, для цього було відібрано такі додатки:

1. *Duolingo*. Продукція компанії Apple. Кожне заняття – це гонка за очками, змагання з друзями, перевірка правильних відповідей, практика розмовного мовлення, аудіювання, переклад, читання текстів. Програма відразу вказує помилки і пропонує варіанти поліпшення результатів.

2. *LinguaLeo*. Популярна програма для дітей і дорослих, з різним рівнем володіння англійською. В ній передбачено понад п'ятдесят наборів слів за темами з картинками і озвученням; цікаві тренажери (переклад, карти зі словами, аудіювання); фразовий конструктор; англійські тексти; словник (і головне: він доступний у режимі офлайн); можливість створити особистий словник (слова в нього додаються з озвученням і транскрипцією) (Хохлова, 2019).

3. *LearningEnglishwithNewYorkTimes*. Додатки для рівнів Intermediate+ LearningEnglishWithTheNewYorkTimes. Додаток, який допомагає вивчити англійську за матеріалами провідних англійських газет, у тому числі і за матеріалами The New York Times. Включає 12 поурочних планів, словник flashcards до кожного уроку, статті для читання і матеріали для аудіювання. Додаток призначений для користувачів з рівнем англійської вище середнього.

4. *Поліглот 16*. Додаток, який являє собою цикл із 16 уроків. Конспекти уроків з наочними прикладами, а також кілька тренажерів: вільне тренування, усний режим, запам'ятовування слів і фраз, складання речень (Хохлова, 2019).

5. *EnglishPod–LearnEnglish*. Додаток дозволяє практикувати розмовні навички, вчитися сприймати англійську інформацію на слух, запам'ятовувати нові слова, розширювати свій словник (Хохлова, 2019).

6. *Bussu*. Додаток, який допомагає вивчати одну з 11 пропонованих мов, у тому числі і англійську. Базова лексика вивчається за допомогою вправ і словника, а також прослуховування діалогів і проходження інтерактивних тестів. Крім того, bussu – це спільнота для спілкування і обміну досвідом у сфері вивчення мов.

Всі означені додатки безкоштовні з додатковим платним контентом. Основними критеріями відбору мобільних додатків була наявність завдань і текстів для аудіювання; гнучкість у виборі складності завдання; зрозумілість, цікавість і доступність завдань; можливість самоконтролю. Студенти ЕГ самі обирали зручні програми із запропонованого переліку для вивчення англійської мови, відповідно до рівня володіння мовою і особистих уподобань, навичок, звертаючи увагу на контент; кількість користувачів, які використовують додаток; можливість роботи офлайн; оцінку додатка; наявність веб-сайту; обсяг безкоштовного контенту; враховували зрозумілість інтерфейсу і завдань.

Наприкінці семестру всі студенти проходили традиційний контроль знань (бали визначались за шкалою оцінювання ECTS), зведені результати якого представлено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Результати семестрового контролю знань (за середнім балом групи)

Групи	Курси			
	1 курс 20 студентів	2 курс 20 студентів	3 курс 30 студентів	4 курс 30 студентів
ЕГ	80 бали	84 бали	86 балів	84,5 балів
КГ	78 балів	81,7 балів	85,5 балів	82 бали

За результатами, представленими в таблиці, стало зрозумілим, що в усіх експериментальних групах середній бал був трохи вищим ніж у КГ: 1 курс ЕГ – 80 балів, а КГ – 78; 2 курс ЕГ – 84 бали, КГ – 81,7; 3 курс ЕГ – 86 балів, КГ – 85,5; 4 курс ЕГ – 84,5, КГ – 82 бали.

Обговорення результатів. При проведенні дослідження особлива увага була спрямована на розвиток навичок аудіювання, оскільки за статистикою необхідність вдосконалення навичок англійськомовного аудіювання відзначають 4 з 5 студентів, при визначенні власного рівня володіння англійською мовою. Узагальнюючи всі відповіді студентів, стає зрозумілим, що їм цікава самостійна робота з використанням мобільних додатків і вони знаходять її продуктивною. Результати нашого дослідження показують, що немає єдиного додатка для вивчення мови, здатного задовольнити всі потреби студентів, проте кожен із додатків мобільного навчання передбачає кілька способів, методик і рівнів навчання, що забезпечує досить широкий вибір. Окрім того, студенти високо оцінили зручність, мобільність та ефективність такого навчання, яке можна використовувати як на заняттях з англійської мови як допоміжний елемент вивчення теми, так і для самостійної роботи у межах університетського курсу, або повністю самостійного опанування англійської мови. При визначенні найбільш корисних вправ МН на розвиток певного виду мовленнєвої діяльності 68% опитуваних (34 студенти) відзначили вправи на вдосконалення навичок аудіювання.

Висновки. Дослідження показало, що аналіз контенту навчальних мобільних додатків і розробка сучасних методик викладання англійської мови з метою їх подальшого використання, є перспективними напрямками. Отримані результати довели актуальність і ефективність використання мобільного

навчання як засобу навчання англійської мови, зокрема вдосконалення навичок англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови. Мобільне навчання є одним із найкращих засобів для мотивації студентів до самостійної роботи у процесі вивчення англійської мови.

За результатами теоретичного аналізу було визначено категорії мобільних додатків та їх роль у навчанні англійської мови. Проведено опитування щодо ролі мобільних додатків у вивченні англійської мови, яке засвідчило, що студенти недостатньо і малоефективно використовують мобільне навчання. Було проведено дослідження щодо застосування мобільного навчання як засобу вдосконалення англійськомовного аудіювання студентів – майбутніх учителів англійської мови під час самостійної роботи. Для цього було відібрано освітні програми (*Duolingo, LinguaLeo, LearningEnglishwithNewYorkTimes, Поліглот 16, EnglishPod – LearnEnglish, Bussu*), критерієм відбору яких була наявність завдань і текстів для аудіювання, а яким саме додатком користуватись, студенти обирали самі. Результати семестрового контролю аудіювання довели, що студенти експериментальних груп отримали вищі бали, ніж студенти контрольних груп, це свідчить про те, що самостійна робота із засобами МН продуктивна, зручна і сприяє розвитку відповідальності і самостійності студентів.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у введенні мобільного навчання до освітніх програм ЗВО, а також розробці методичного забезпечення застосування мобільного навчання у процесі викладання англійської мови.

Література

Борщева В. В. Особенности организации самостоятельной работы учащихся «цифрового поколения» в процессе изучения иностранного языка в ВУЗЕ. *Педагогика и психология образования*. Москва, 2015. № 2. С. 30-34.

Вульфович Е. В. Роль мобильного обучения в оптимизации преподавания иностранных языков. *Известия Волгоградского государственного педагогического университета*. Волгоград, 2014. №6 (91). С. 161-164.

Голицына И. Н., Половникова Н. Л. Мобильное обучение как новая технология в образовании. *Образовательные технологии и общество*. Казань, 2011. С. 241-252.

Голотюк О. В. Особливості аудіювання у вищих навчальних закладах. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 64. С. 220-225.

Епіфанцева Л. А. Аудіювання. Англійська мова: методичні рекомендації. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 178 с.

Илюшкина М. Ю., Шейнкман А. М. E-learning в преподавании английского языка: анализ контента мобильных приложений. *Studia Humanitatis*. 2019. № 2. С. 49-54. URL: www.st-hum.ru (дата звернення: 20.01.2020).

Одинокая М. А., Коллерова М. В. Роль образовательных мобильных приложений в изучении английского языка. *Педагогика. Интерактивная наука*. Санкт-Петербург, 2017. №12. С. 100-102.

Самохина Н. В. Использование мобильных технологий при обучении английскому языку: развитие традиций и поиск новых методических моделей. *Фундаментальные исследования*. Москва, 2014. № 6-3. С. 591-595. URL: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=34208> (дата звернення: 14.01.2020).

Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

Трошина Ю. В., Вербицкая Н. О. Мобильное обучение иностранному языку: понятие, функции, модели. *Современные проблемы науки и образования*. Москва, 2015. № 3. URL: <http://bit.ly/2KIXxdi> (дата звернення: 31.05.2019).

Хохлова Є. Топ 20 кращих прикладних програм для вивчення англійської для iOS та Android. 2019. URL: <https://enguide.ua/ua/magazine/20-luchshih-prilozheniy-dlya-izucheniya-angliyskogo-dlya-ios-i-android>

Ally, Mohamed Tin, Tony, Woodburn, Tracey, Elliott, Colin. Innovation in workplace and language training; the Athabasca University mobile workplace project. Athabasca University Library & Scholarly Resources, 2010. URL: <https://auspace.athabascau.ca/handle/2149/2853?show=full>.

Kukulka-Hulme Ag., Traxler J. Design principles for learning with mobile devices. In: Beetham, Helen and Sharpe, Rhona eds. *Rethinking Pedagogy for a Digital Age: Designing for 21st Century Learning*. 3rd edition. Routledge. 2019, pp. 181-196.

Kukulka-Hulme Ag. Mobile Language Learning Innovation Inspired by Migrants. *Journal of Learning for Development*. JL4D, 2019, 6 (2).pp. 116-129.

Pegrum M., Oakley G., Faulkner R. Schools going mobile: A study of the adoption of mobile handheld technologies in Western Australian independent schools. *Australasian Journal of Educational Technology*. 2013, 29(1), pp. 66-81.

Traxler J. Current state of mobile learning. Mobile learning: *Transforming the delivery of education and training*. 2009. URL: <http://www.aupress.ca/index.php/books/120155>.

Mobile training as a means to improve future English teachers' listening comprehension skills

Yeremenko Tetiana⁴

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

Gerkerova Olexandra⁵

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

Negrivoda Olena⁶

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

For English teachers listening fluency is a fundamental competency for their professional development. Listening is one of the most complicated and problematic aspects of learning English, as it leads to high mental strain. The objective of the research is to study mobile learning as a means to improve listening comprehension skills of the future English teachers. The tasks of the research are as follows: to identify and work out the theoretical framework for mobile applications use and their role in teaching English; to present the pilot study of the role of mobile learning in students' autonomous work, in particular for listening comprehension skills improvement. The following methods were used: theoretical (theoretical-and-methodological analysis, classification and systematization of scientific sources, comparison and generalization of the theoretical and experimental research data), empirical (observation, testing), data processing methods (generalization and systematization of qualitative and quantitative results of the empirical research); methods of mathematical statistics (evaluation of experimental data by the arithmetic mean calculation). Upon the theoretical analysis results, the categories of mobile applications and their role in teaching English were identified. The survey showed that the students use mobile learning insufficiently and ineffectively. The research on the use of mobile learning as a means to improve the future English teachers' listening comprehension skills was conducted. This required selection of several mobile applications (Duolingo, LinguaLeo, Learning English with New York Times, Polyglot 16 EnglishPod - Learn English, Bussu), the main selection criterion being the availability of tasks and texts for listening. The results of the term listening comprehension test showed that the students of the experimental groups who studied using mobile learning scored higher than those of the control groups, which proved relevance and effectiveness of mobile learning use as a means to improve the future teachers' of the English language listening comprehension skills.

Keywords: *the English language, mobile training, mobile application, listening comprehension skills, students' individual work.*

References

Ally, Mohamed Tin, Tony, Woodburn, Tracey, Elliott, Colin (2010). Innovation in workplace and language training; the Athabasca University mobilework place project. Athabasca University Library & Scholarly Resources. URL: <https://auspace.athabascau.ca/handle/2149/2853?show=full>

Borshcheva, V.V. (2015). Osobennosti organizatsii samostoyatel'noy raboty uchashchikhsya «tsifrovogo pokoleniya» v protsesse izucheniya inostrannogo yazyka v VUZE [Features of the organization of independent work of students of the "digital generation" in the process of learning a foreign language at a

⁴ Professor, Ph. D. in Linguistics, Head of of the Department of Germanic languages and methods of foreign languages teaching at the State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

⁵ Ph. D. in Pedagogy, Associate Professor of of the Department of Germanic languages and methods of foreign languages teaching at the State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

⁶ Ph. D. in Pedagogy, Teacher of the Department of Germanic languages and methods of foreign languages teaching at the State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

university]. *Pedagogika i psikhologiya obrazovaniya – Pedagogy and psychology of education*, 2.30-34 [in Russian].

Golitsynal, N., & Polovnikova, N.L. (2011). Mobil'noye obucheniye kak novaya tekhnologiya v obrazovanii [Mobile learning as a new technology in education]. *Obrazovatel'nyye tekhnologii i obshchestvo – Educational technology and society*, 241-252 [in Russian].

Golotyuk, O.V. (2013). Osoblyvosti audiyuvannya u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh [Features of audition in higher education institutions]. *Zbirnyk naukovykh prats'. Pedagogichni nauky – Collection of scientific works. Pedagogical Sciences*, 64.220-225 [in Ukrainian].

Epifantseva, L.A. (2010). *Anhliys'ka mova [Listening. English]*. Kharkov: View. the Basics Group [in Ukrainian].

Khokhlova, Ye. (2019). *Top 20 krashchyykh prykladnykh prohram dlya vyvchennya anhliys'koyidlya iOS ta Android [Top 20 best applications for learning English for iOS and Android]*. Retrieved from: <https://enguide.ua/ua/magazine/20-luchshih-prilozheniy-dlya-izucheniya-angliyskogo-dlya-ios-i-android> [in Ukrainian].

Khokhlova E. 2019. URL: <https://enguide.ua/en/magazine/20-luchshih-prilozheniy-dlya-izucheniya-angliyskogo-dlya-ios-i-android>

Kukulska-Hulme, Agnes and Traxler, John (2019). Design principles for learning with mobile devices. In: Beetham, Helen and Sharpe, Rhona eds. *Rethinking Pedagogy for a Digital Age: Designing for 21st Century Learning. 3rd edition*. Routledge. pp. 181-196.

Kukulska-Hulme, Agnes. (2019). Mobile Language Learning Innovation Inspired by Migrants. *Journal of Learning for Development*. JL4D, 6 (2). pp. 116-129.

Ilyushkina, M.Yu., & Sheinkman, A.M. (2019). E-learning v prepodavanii angliyskogo yazyka: analiz kontenta mobil'nykh prilozheniy [E-learning in teaching English: analysis of the content of mobile applications]. *StudiaHumanitatis – StudiaHumanitatis*. 2, 49-54. Retrieved from: www.st-hum.ru [in Ukrainian].

Odinokaya, M.A., & Kollerova, M.V. (2017). Rol' obrazovatel'nykh mobil'nykh prilozheniy v izuchenii angliyskogo yazyka [The role of educational mobile applications in learning English]. *Pedagogika. Interaktivnaya nauka – Pedagogy. Interactivescience*, 12, 100-102 [in Russian].

Pegrum, M., Oakley, G., & Faulkner, R. (2013). Schools going mobile: A study of the adoption of mobile handheld technologies in Western Australian independent schools. *Australasian Journal of Educational Technology*. 29(1).66-81.

Samokhina, N.V. (2014). Ispol'zovaniye mobil'nykh tekhnologiy pri obuchenii angliyskomu yazyku: razvitiye traditsiy i poisk novykh metodicheskikh modeley [The use of mobile technology in teaching English: the development of traditions and the search for new methodological models]. *Fundamental'nyye issledovaniya – Basic research*, 6-3, 591-595. Retrieved from: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=34208> [in Russian].

Tarnopolsky, O.B., & Kabanova, M.R. (2019). *Metodyka vykladannya inozemnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchiiy shkoli [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education]*. Dnipro: Alfred Nobel University [in Ukrainian].

Traxler J. (2009). Current state of mobile learning. Mobile learning: *Transforming the delivery of education and training*. URL::<http://www.aupress.ca/index.php/books/120155>.

Troshina, Yu.V., & Verbitskaya, N.O. Mobil'noye obucheniye inostrannomu yazyku: ponyatiye, funktsii, modeli [Mobile learning a foreign language: concept, functions, models]. *Sovremennyye problem nauki i obrazovaniya – Modern problems of science and education*, Retrieved from <http://bit.ly/2KIXxdi>.

Vulfovich, E.V. (2014). Rol' mobil'nogo obucheniya v optimizatsii prepodavaniya inostrannykh yazykov [The role of mobile learning in optimizing the teaching of foreign languages]. *Izvestiya Volgogradskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta – Bulletin of the Volgograd State Pedagogical University*, 6 (91).161-164 [in Russian].

Accepted: June 12, 2020

